

HÍREK, BESZÁMOLÓK

A MAGYAR TUDOMÁNYOS AKADEÉMIA 1995. ÉVI KÖZGYŰLÉSE Budapest, 1995. május 8–12.

A Magyar Tudományos Akadémia 1995. évi Közgyűlését május 8-tól 12-ig tartotta. A Közgyűlés eseményei a sajtóban és elsősorban a megfelelő akadémiai kiadványokban megfelelő publicitást kaptak, itt ezért csak egész röviden foglaljuk össze az eseményeket és ismertetjük azoknak az akadémiai anyagoknak a listáját, amelyet az érdeklődők a Szerkesztőségben megtekinthetnek, illetve onnan kikölcsönözhetnek.

A Közgyűlést május 8-án, hétfőn az Akadémia Disztermében KOSÁRY Domokos, az Akadémia elnöke nyitotta meg. Az elnöki megnyitót követte az Akadémiai Aranyérem, az Akadémiai Díjak és az Akadémiai Újságírói Díjak kiosztása. A megnyitó szónoka („keynote speaker”) KULCSÁR Kálmán, korábbi igazságügyi miniszter, az MTA rendes tagja volt, aki Az európai integráció és Magyarország címmel tartott előadást (egy rendkívül érdekes és jó előadást rendkívül rosszul). KULCSÁR Kálmán előadását, előre felkért hozzászólóként, Magyarország európai integrációjának néhány stratégiai kérdése címmel PALÁNKAY Tibor, a közgazdaság-tudomány doktora, Élelmiszer-gazdaságunk perspektívái az Európai Unióban címmel BIACS Péter, a kémiai tudomány doktora, és Jogharmonizáció az Európai Unióhoz való csatlakozásunk perspektívájában címmel HARMATHY Attila, az MTA levelező tagja egészítette ki.

A nyitó ülés délutáni folytatásaként OLÁH György, az MTA Nobel-díjas tiszteleti tagja Alaptudománytól új technológiáig címmel és HARSÁNYI János, a University of California Nobel-díjas nyugalmazott tanára A racionális viselkedés címmel tartott előadást.

A hétfői napot az Akadémikusok Gyűlése zárta (ez alkalommal a választott köztestületi tagok nélkül), ahol az ülés tárgya az akadémikusi választás szabályzata, illetve az MTA új rendes, külső és tiszteleti tagjainak megválasztása volt.

9-én, kedden és 10-én, szerdán a Közgyűlés szünetelt, ezeken a napokon Osztályülések zajlottak. A mi X-es Osztályunknak, a Földtudományok Osztályának tudományos ülése kedden volt, ezen szűkebb szakmánkat, a geofizikát MÁRTON Péter képviselte a földmágneses tér változásairól tartott előadásával.

Május 11-én, csütörtökön folytatódott a Közgyűlés, de már egy sokkal prózaibb munkanap következett. Első napirendi pontként KOSÁRY Domokos ismertette az MTA-nak a Kormány számára készített tájékoztatóját, majd KEVICZKY Lászlónak, az Akadémia főtítkárnak beszámolója következett. Tártyalta a Közgyűlés az MTA 1995. évi költségvetését,

az 1994. évi költségvetési beszámolóját és az 1996. évi költségvetési irányelveit, elfogadta a közgyűlési bizottságok beszámolóit, megvitatta az „MTA Támogatott Kutatóhelyek Irodája” költségvetési szerv alapítására tett előterjesztést és elfogadta a Doktori Szabályzatot.

Május 12-én, pénteken, a Közgyűlés zárónapján az Akadémiai Ügyrend, a Vagyonkezelő Kuratórium működési szabályzata és az MTA Vagyonhasznosítási szabályzata került terítékre, ezt követték a különböző indítványok, javaslatok, hozzászólások és válaszok (legeslegvégül pedig a felszabadult távozás).



Az idén tartott két Közgyűléssel kapcsolatban az Akadémia bőven ellátta írásos anyaggal a köztestületi képviselőket. A két Közgyűlés iratanyaga, amely a különböző előterjesztéseket, tervezeteket, beszámolókat stb., illetve az ezekhez érkezett módosító javaslatokat, vitaanyagokat stb. tartalmazza, kitölt már egy vaskos irattartót. Megvan benne, sok egyéb között, például az MTA Doktori Szabályzata, csak hogy egy valószínűleg többeket érdeklő tételt említsek.

Ezenkívül az Akadémia könyv alakban is kiadta és kiosztotta a következőket:

- Tájékoztató a Magyar Tudományos Akadémia közgyűlési bizottságainak tevékenységéről
- Az Akadémia Ügyrend-tervezete a Magyar Tudományos Akadémiáról szóló 1994. évi XL. törvénnyel és az MTA Alapszabályával egységes szerkezetben
- A Magyar Tudományos Akadémia nemzetközi tudományos kapcsolatainak középtávú koncepciója
- Tájékoztató a Magyar Köztársaság Kormánya számára a Magyar Tudományos Akadémia 1994. évi tevékenységéről
- A Magyar Tudományos Akadémia természettudományi kutatóhelyeinek 1994. évi tudományos eredményei / I. Élettudományok
- A Magyar Tudományos Akadémia természettudományi kutatóhelyeinek 1994. évi tudományos eredményei / II. Matematika és Természettudományok
- A Magyar Tudományos Akadémia társadalomtudományi kutatóhelyeinek 1994. évi tudományos eredményei

Bodoky Tamás

THEODOR KREY EMLÉKÜLÉS

(Gedächtniskolloquium zu Ehren von Prof. Dr. T. C. Krey)

Folyó év május 12-én Hannoverben emlékülést tartottak az 1994-ben elhunyt nagy német geofizikus, *Theodor KREY professzor tiszteletére, aki Egyesületünknek is tiszteleti tagja volt.* Az emlékülés színhelyül az úgynevezett Leibnitz-Haus, egy régi belvárosi polgárház szolgált, amelyet belülről nagyon szép modern, 50–100 fős rendezvények befogadására alkalmas előadóteremmé alakítottak.

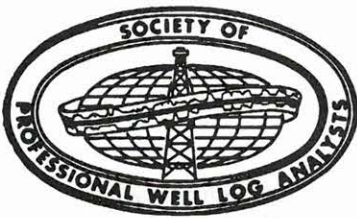
A családi hangulatú találkozó a KREY professzort tiszteleti taggá választó egyesületek képviselőinek emlékbeszédeivel kezdődött, így az SEG

részéről Sven TREITEL, az EAEG részéről BODOKY Tamás, az MGE részéről ORMOS Tamás és DGG részéről Jürgen FERTIG szólalt meg. Ezután KREY professzor egykori munkatársainak és a német geofizika jelesebb képviselőinek — HUBRAL, APEL, HELBIG, WERNER, DOHR, FISCHER és MARSCHALL — előadásai következtek, legtöbbjük igyekezett KREY professzornak az előadás témájával kapcsolatos eredményeit kiemelni és méltatni.

Az emlékülés rövid fogadással ért véget.

Bodoky Tamás

Az SPWLA 1995. ÉVI SZIMPÓZIUMA



Az SPWLA ismét Európában rendezte éves rendezvényét — szimpóziumát — ezúttal Párizsban, június 26–29-e között. A rendezvényen hazánkat szép

számu szakember képviselte: hat főt a MOL Rt. küldött ki, hármat az ELGI, míg ketten a GEOINFORM Kft. részéről vettek részt a szimpóziumhoz mindig kapcsolódó műszerkiállításon, illetve bemutatón.

Talán lehet ezzel a ténnyel kezdeni a beszámolót is, mivel ez volt az első eset, hogy külföldi SPWLA-szimpóziumon magyar eszközt, eljárást mutattak be. Bár még nem lehet fölmérni, hogy lesz-e gyakorlati eredménye (rendelés?) a kiállításnak, azt máris megállapíthatjuk, hogy érdemes volt jelentkezni, sőt inkább „bemutatkozni” a nemzetközi piacon egy olyan eszközzel, amelyik korszerű lehetőségeket biztosít a szelvények azonnali, „well site” feldolgozására vagy legalábbis előkészítésére.

A tapasztalt érdeklődés a „konkurrencia” (Schlumberger, Gearhard, Western) részéről igazolni látszik az ilyen irányú hazai törekvések helyes voltát, de talán hoz kézzelfogható eredményt a jövőre vonatkozólag is. Csak egy gondolat: az ilyen „hírvetés” igen jó pontot jelenthet egy esetleges magánosítási tárgyalás során is.

Az összesen 33 kiállítás egyébként igen változatos volt témakörét tekintve. Ugyanúgy előfordultak az új eszközöket vagy módszereket ismertető, propagáló vállalatok, mint a szoftvereket forgalmazók. Ez utóbbiak különösképpen érdekelhették a hazai olajipar képviselőit, mivel ilyen irányú fejlesztések küszöbön állnak nálunk. Szakembereinket e téren elsősorban a Western, a Landmark, a Schlumberger, a MINCOM és a Z&S cégek kiállított módszerei, szoftverei érdekelték, s a szerzett információk bizonyára befolyásolják saját jövőnket is.

Ami az előadásokat illeti, témáik szerint csoportosította őket a rendezés (már amennyire ez lehetséges

volt). Az eszközökkel, vagyis a technikai részekkel foglalkozó előadások során feltűnő volt a nukleáris-mágneses méréseket ismertető nagyobb száma, bizonyítván talán az e módszer iránti érdeklődés fokozódását, de a műszaki lehetőségek javulását is.

Sok érdekeset hoz folyamatosan napjainkban az MWD vagy LWD (Measurement vagy Logging While Drilling), ez volt egyébként a tárgya annak a „workshop”-nak is, amelyen a MOL kiküldöttei részt vettek, hogy e módszer kvantitatív értelmezési lehetőségeivel ismerkedjenek.

A petrofizikai „előadásblokk” olyan értelmezési kérdésekkel foglalkozó előadásokat foglalt magában, amelyek tároló- (pontosabban közet-) tulajdonságoknak a szelvényekből való meghatározására irányultak. Változatlanul nagy igyekezettel keresik a petrofizikusok az áteresztőképesség meghatározásának módszerét. Hallottunk is bizonyos körülmények közt alkalmazható permeabilitás-meghatározási eljárásról, de univerzális módszerre még várunk kell (ha egyáltalán lesz valaha ilyen).

A Stoneley-hullámok ilyen célú alkalmazásáról már olvashattunk korábban, egyes közetfajtákban sikert hozott e módszer az egyik előadás szerint.

Sokat hallhattunk a magok laboratóriumi vizsgálatának, a geológiának és a szelvényeredményeknek a kapcsolatairól, főleg egy-egy terület adataira támaszkodva, azaz „case history” jelleggel. A fúrt mag megkímélésére való eszközzel foglalkozott egy előadás: a magfúrás alatt a magot géles anyag vonja be, ez gondoskodik a mag további védelméről.

Él (mondhatnánk változatlanul) a törekvés, hogy minél több adatot lehessen szerezni a környezetről lecsövezett kutakban is: béléscsőben végzett elektromos, szonikus méréseket ismertettek a speciális nukleáris mérések (NMR, C/O-mérés) mellett.

Az ilyen igényeket szaporítja a vízszintes fúrások növekvő száma is, együtt a már említett MWD és LWD mérések gyakorlatának növekedésével nő a csőben végzendő mérések szükségessége is; hiszen itt gyakrabban kell lecsövezni mérés nélkül a kutat — kényszerűségből —, mint a megszokott fúrások esetén.

A szimpózium légkörét áthatotta az együttműködés, összedolgozás szelleme a különböző rokonszakmák között. Ezt a jelenséget (tulajdonképpen egészen természetesen) már jó egy-néhány éve tükrözi a különböző kongresszusok témaválasztása, előadás-sorozata, általános tendenciája. Vonatkozik ez nemcsak a geofizikai szakmák összefüveteleire, hanem más szakmák szimpóziúimaira is, (elsősorban az SPE meetingjeire gondolok itt), amelyeknek közleményeiben sokszor színvonalasabb cikkekkel találkozhatunk, mint saját szakmánk (geofizika, pontosabban mélyfúrás geofizika) kongresszusain.

Feltehetően az „idegenebb” szakma elé csak azok az előadások kerülnek (merészkednek?), amelyek egy bizonyos, a külsők számára is elfogadható mértéket megütnek, pontosabban az ő érdeklődésüket is fölkelik. Az összedolgozásnak említett szelleme talán elő fogja segíteni a szakmák jobb keveredését is, továbbá esetleg lesznek magyar előadók más világ-egyesületek kongresszusain is.

Az előbbiekkal nem akartam az előadások színvonalát minősíteni, de mégis ezt tettem. Valóban voltak olyan előadások is, amelyek ide, a szorosabb szakma elé kerülhettek, de más szakmák szimpóziúimára elé előadójuk már nem vitte volna őket. Nem ez jellemezte azonban az előadás-sorozatot. Ezt bárki ellenőrizheti a szimpózium Transactions kötetéből, amely az MGE irodájában is az érdeklődők rendelkezésére áll.

Azok a résztvevők, akik elmentek a normandiai kirándulásra, szép élménnyel lettek gazdagabbak. Az 1944. évi partraszállás múzeumainak, filmjeinek megtekintése mellett szinte megható volt látni a szelvényezés „őskorának” emlékeit a SCHLUMBERGER testvérek által létesített kastélymúzeumban. Az „elektromos magfúrás” néven (carottage électrique, electrical coring) néven szabadalmaztatott alapeljárás pályafutása és fejlődése szédítő volt 1927 óta, és hát szédítő még ma is.

Jesch Aladár

AZ IUGG XXI. ÁLTALÁNOS ÜLÉSSZAKA Boulder (USA), 1995. július 2–14.

1995. július 2. és 14. között került megrendezésre a Nemzetközi Geodéziai és Geofizikai Unió (IUGG) XXI. általános közgyűlése az USA-beli Boulderben. (Az előzőt 1991-ben Bécsben az osztrák kollégák rendezték.) A boulderi egyetem számos előadótermeivel és diákszállójával (több mint 3000 szálláshely), kellemes és rendkívül változatos földrajzi környezetben, a Sziklás-hegység lábánál (1660 m tengerszint feletti magasságban) — megítélésem szerint — alkalmas volt a több ezer (6000?) résztvevő kulturált konferenciázására. Mint minden kis és nagy rendezvényenél bőven található kifogás, ez alól bizonyára Boulder sem volt kivétel. A negatívumokat legjobban az Oceanográfiai Asszociáció hegyezte ki, és ennek kifejezésére — megtörve a hagyományokat — saját ülészakát Honoluluba helyezte át és ezzel a rendezőknek félmillió dollár veszteséget okozott.

A rendezvény méreteiről a közel 300 oldalas programfüzet révén alkothatunk fogalmat, amely a 7 asszociáció (köztük szerényen azért az oceanográfia is képviselve volt) előadásainak címeit tartalmazza (néhány egyéb fontos, pároldalas információ mellett).

Meg kell azonban jegyeznünk, hogy a füzet csalóka, mert számos — főleg harmadik világbeli — kutató abban a reményben jelentett be előadásokat, hogy ezzel erőszakolja ki az IUGG anyagi támogatását a részvételéhez. Ez általában eredménytelenül végződött és így sok bejelentett előadás elmaradt. Világtendenciáól van szó. A boulderi statisztika még nem készült el, de pl. az IAGA 1993-as Buenos Aires-i tudományos ülészakáról már tudunk számokat. Így az IAGA I. divíziója esetében az előadások 33%-át nem tartották meg.

Abból a hatalmas kosárból, amit a programfüzet feltalal, mindenki érdeklődésének megfelelően válogatott. Lehetetlen még csak vázlatos képet is adni a 7 asszociációba szedett „földtudományok” általános

tendenciáiról. Egyes asszociációk határozataiból sok minden kiderül, bár ezek inkább szervezési feladatokat fogalmaznak meg.

Az IUGG Magyar Nemzeti Bizottságának határozata értelmében az Acta Geod. Geoph. Hung.-ban megjelentek az asszociációk nemzeti jelentései az elmúlt négy év (1991—1994) során elért főbb hazai kutatási eredményekről, irodalmi hivatkozásokkal együtt.

A jelentések mintegy 50–50 különlenyomatát a résztvevők célzottan osztották szét a szakterületek választott tisztségviselői és a témában dolgozó (együttműködő) partnerek között.

A szakmai előadások mellett, rendszerint este, az IAGA különböző szerkezeti egységei ún. business üléseket tartottak. Így mint az IAGA megbízott magyar nemzeti képviselője szavazati joggal vettem részt az IAGA delegátusok ülésén, ahol megerősítettük az IAGA új tisztikarát. Váltás történt a divíziók és a munkacsoportok vezetésében is. Az IAGA főbb tisztségviselőinek névsorát az alábbi táblázat tartalmazza. Az I/2 munkacsoport új elnöke a kanadai Alan JONES, társelnöke pedig Pascal TARITS francia professzor lett.

International Association of Geomagnetism and Aeronomy Executive Committee 1995—1999

President:	Masaru KONO (Japan)
Vice-presidents:	David KERRIDGE (U.K.) Gordon ROSTOKER (Canada)
Secretary-General:	Jo Ann JOSELYN (USA)
Members:	Charles BARTON (Australia) Ibrahim ELTAYEB (Sudan) Eigil FRIIS-CHRISTENSEN (Denmark)

Past President: Michel MENVIELLE (France)
Oleg TROSHICHEV (Russia)
Donald J. WILLIAMS (USA).

IAGA Division and Commission Leadership

- Division I - INTERNAL MAGNETIC FIELDS
Chair: Kenneth A. HOFFMAN (USA)
Co-chair: Bruce A. HOBBS (U.K.)
- Division II - AERONOMIC PHENOMENA
Chair: Jan LASTOVICKA (Czech Republic)
Co-chair: S. FUKAO (Japan)
- Division III - MAGNETOSPHERIC PHENOMENA
Chair: Gerry ATKINSON (Canada)
Co-chair: Mike LOCKWOOD (U.K.)
- Division IV - SOLAR WIND AND INTERPLANETARY FIELD
Chair: Janet LUHMANN (USA)
Co-chair: Igor VESELOVSKY (Russia)
- Division V - GEOMAGNETIC OBSERVATORIES, SURVEYS AND ANALYSES
Chair: Colin V. REEVES (The Netherlands)
Co-chair: Volodya PAPITASHVILI (USA)
- HISTORY:
Chair: Giovanni GREGORI (Italy)
Co-chair: Adolfo OROZCO (Mexico)
- DEVELOPING COUNTRIES:
Chair: Luiz M. BARRETO (Brazil)
Co-chair: B. R. ARORA (India)

Az IAGA 12 határozata közül nagyon önkényesen tudok csak néhányat kiemelni. Így sürgették — nemzetközi kőzetmágnességi adatbank létrehozását
— digitális földmágnese térképeket
— legalább 10 évente szekuláris mágneses méréseket
— hosszú és folyamatos obszervatóriumi adatgyűjtést(!)

- nagy pontosságú vektoros geomágnese szatellitméréseket
- fokozott vizsgálatokat a közepes atmoszférában az antropogén hatások jobb megismerése végett stb.

Érdeklődési területem a Nemzetközi Földmágnese és Aeronómiai Asszociáció (IAGA) I/2 munkacsoportja „Elektromágnese indukció és elektromos vezetőképesség” területére esik. Az e munkacsoport tagjai által szervezett rendezvények a következők voltak:

- A litoszféra anizotrópiája: megfigyelések és értelmezés (IASPEI-vel közösen)
- Mai és régi kontinensszegélyek geofizikai jelei (IASPEI-vel közösen)
- Többdimenziós matematikai eredmények az elektromágnese indukció terén: dekompozíció, modellezés és inverzió
- A szilárd Föld elektromágnese tanulmányai
- Többdimenziós áramok többdimenziós földtani szerkezetek felett: elmélet és megfigyelések.

A fenti témák mellett nagy érdeklődéssel hallgattam még előadásokat számos más területről, így a nagy erejű mai földrengésekről (az 1995. január 15-i kobei földrengésről), a medencefejlődésről, szeizmikus monitoringról (pl. vulkánkitörések), a földszerkezet modellezéséről és dinamikájáról, a földmágnese történetéről.

A fenti témakörben tartott előadásaink:

- ÁDÁM A.: Regional magnetotelluric (MT) anisotropy in the Pannonian Basin,
ÁDÁM A., VERÓ J.: Events in the relative-telluric magnetotelluric frequency soundings at the Geodetic and Geophysical Research Institute in Sopron, Hungary
SZARKA L.: Transition of 3D CSAMT and MT anomalies between the overshooting and the long-period domains.
A konferencia-kiadványok az MTA GGKI-ban megtekinthetők, egyes részei érdeklődésre kimásolhatók.

Ádám Antal

A GEOFIZIKAI EGYESÜLETEK MÁSODIK VILÁGTALÁLKOZÓJA

Az AGU (American Geophysical Union) kezdeményezésére 1994 májusában összehívott első geofizikai egyesületi világtalálkozó sikerén és eredményein felbuzdulva az idei IUGG-konferencia alatt (amelynek 1995. július 3—17. között a Colorado-beli Boulder adott otthont és amely konferenciáról a Magyar Geofizika hasábjain bizonyára több beszámolót is olvashatunk) sor került a második egyesületi világtalálkozóra is.

A mintegy 4000 fős tudományos konferencia félidejében, 1995. július 8-án szombaton — ezúttal a Kanadai Geofizikai Unió meghívására — mintegy 30 nemzeti egyesület képviselője ült össze. Míg az első világtalálkozáson kifejezetten az egyesületek elnökei értekeztek, addig a mostani konferencián az

egyesületek a geodéziai-geofizikai konferencia okán Boulderben tartózkodó megbízottaikkal képviselték magukat. (A Magyar Geofizikusok Egyesülete részéről e sorok írója volt jelen.)

A szervezők által összeállított napirendi pontokat a résztvevők egy teljes napon át tárgyalták:

1. Hogyan erősíthetők a nemzeti geofizikai egyesületek?
2. Hogyan valósulnak meg az első világtalálkozó javaslatai?
3. Milyen lépések teendők a geofizika társadalmi megbecsülésének, illetőleg a jövőbeni támogatás növelése érdekében?

4. Milyen kapcsolatnak kellene lennie a nemzeti geofizikai egyesületek és a nemzetközi szervezetek (pl. IUGG, IAGA) nemzeti képviselői között?
5. További egyesületi világtalálkozók rendezésének terve.

Látnivaló volt, hogy a nagy erőforrással rendelkező egyesületek részéről megvan a szándék a kisebbek támogatására, de a felkínált módozatok (régi folyóiratok átadása) csak ritkán találhatnak elfogadásra.

A legnagyobb sikerre a tavaly javasolt és az AGU által azóta megvalósított EARTHNET nevű elektronikus információs hálózat számíthat. Az EARTHNET céljai:

- (1) a földtudományi egyesületek vezetői közötti kapcsolatteremtés.
- (2) információs katalógus a világon működő egyesületekről
- (3) csoportos megbeszélések lehetőségének megteremtése.

Az EARTHNET első szegmense egy ún. „socrep” nevű listserver. (A listserver magyar neve még kialakulatlan, az INTERNET-et ismerők egyelőre ezen a néven emlegetik.) Minden egyesület egy-egy megadott képviselője megkapja a többiek által küldött üzenetet. Az MGE fényposta-címeként — jobb híján — a szarka@sun10.ggki.hu címet adtam meg. (Úgy gondolom, hogy egyesületünk elektronikus címét majd valamelyik őszi elnökségi ülésen véglegesíthetjük.)

Tervek szerint az EARTHNET-en keresztül is értesülhetünk majd a meghirdetett PhD lehetőségekről, közös kutatási témajavaslatokról stb. A jövőben az elektronikus publikációk mennyisége exponenciálisan fog növekedni. A minőségi kontroll biztosítása érdekében számítanak az egyesületek közreműködésére.

A kanadaiak panaszához (misperint meredeken csökken a tudományos kutatásra fordított összeg és a földtudományi kutatások részesedése ezen belül is csökkenőben van) szinte mindannyian csatlakoztunk. Tudományos kutatási ráfordításait egyedül a japánok növelték; a földtudomány tudományon belüli részesedésével pedig csak a franciák tűntek elégedettnek. A világtalálkozó a földtudományok közép-kelet-európai helyzetével (különös tekintettel a tudományos kutatás és a felsőoktatás megnyirbálására) is foglalkozott. Elismeréssel szóltak az ebből a régióból feltűnt fiatal kutatókról, akik a nehéz anyagi körülmények között is képesek voltak új eredményekkel gazdagítani a boulderi IUGG-konferenciát.

A tudományos kutatás ellen a világon szinte mindenütt tapasztalható társadalmi ellenszenv letörésére az ausztrálok tudományos lobbyk létrehozását szorgalmazták. A földtudománnyal foglalkozók önálló akciójának semmi esélye nincs: minden lehetséges módon keresni kell az összes természettudós összefogásának lehetőségét.

Vannak olyan kormányok a világon, amelyek pénzügyminiszterét csak a kormányépületeket meg-

rongáló földrengéssel lehet meggyőzni (az eset Mexikóban történt).

Egy másik mexikói kezdeményezést talán könnyebben meg tudnánk valósítani: az ottani geofizikai egyesület középiskolások részére országos földtudományi (geológia+geofizika) szaktárgyi versenyeket rendez, amelyhez kultuszminisztériumuk támogatását is megszerezték. A kérdéseket (amelyeket nekünk is meg fognak küldeni) a középiskolai földrajz-, fizika-, kémia-, biológia- és matematika-tananyag alapján állították össze.

A negyedik napirendi pont tárgyalásakor kitűnt, hogy sok országban (Magyarország is ebbe a csoportba tartozik) bizony semmi kapcsolat nincs a nemzeti geofizikai egyesületek és egyes nemzetközi szakmai szervezetek (pl. az IUGG) nemzeti delegáltjai között. Ennek persze sokféle oka van. Magyarországon például az efféle szakmai koordináló tevékenységet a meglehetősen nagyszámú egyesület és az Akadémia bizottságai egymás tudta nélkül végzik. (Többek között ezért is jó lenne, ha az MTA Geofizikai Tudományos Bizottsága és az MGE elnöksége közösen áttekintené, miben tudnának együttműködni.)

A szervezatlenség persze Európára a legjellemzőbb: egyetlenegy egyesületi világtalálkozó sem mulhat el a két európai általános geofizikai egyesület, az EGS és az EUG finom pengeváltásai nélkül.

Első ízben képviseltette magát ilyen nemzetközi összefogással a nemrégiben megalakult román geofizikai egyesület és a szlovén geodéziai-geofizikai társaság. (A szlovén egyesület felépítésének érdekessége, hogy szerkezetük kialakításakor kifejezetten az IUGG-t vették mintának.)

Egyesületi világtalálkozóra ezentúl, ha lehetséges, valamilyen konferenciához csatlakozva minden évben sort kerítenek. 1996-ban az AGU őszi konferenciáján, 1997-ben pedig a strasbourgi EUG-konferencia alatt terveznek egy-egy egynapos összefogást.

Itt hangzott el az a kedvező fogadtatású (helyszínen megfogalmazódott) javaslatom, hogy — tekintettel a közép-kelet-európai régió másodsor is tapasztalt hiányos képviselőjére —, 1996-ban Magyarországon bizonyára megrendezhető volna a környékbeli országok geofizikai egyesületeinek találkozója. A szomszédos országok átalakulásával, új államok születésével egyidejűleg új geofizikai egyesületek is jöttek, illetőleg jönnek létre. Ebben a térségben a legnagyobb tapasztalatokkal rendelkező Magyar Geofizikusok Egyesülete lehet az, amelyik a most alakuló nemzeti egyesületeknek a legtöbb segítséget tudja adni. Magyarországra — esetleg a gazdagabb amerikai és nyugat-európai egyesületek némi áldozatvállalása árán — 8-10 nemzeti egyesület bizonyára el tudná küldeni vezetőjét. Az 1-2 napos tanácskozás legméltyóbb időpontja a honfoglalás 1100 éves évfordulója alkalmából a szokásosnál ünnepélyesebbre tervezett vándorgyűlés lehetne.

Szarka László

KONFERENCIA-HÍREK



Az UNESCO, az Európai Bizottság és az olasz kormány is támogatja a Rómában 1996. március 4-8. között INTERNATIONAL CONGRESS ON ENVIRONMENT AND CLIMATE címmel rendezendő kongresszust.

Regisztrációs költség 1995. október 15. előtt 250 USD, utána 320 USD. A szervezők az alábbi címen érhetőek el:

Prof. Philip CARRION
Technical Chairman
International Congress on Environment and Climate

OGS, P.O. Box 2011
Opicina (TS), ITALY 34016
Tel.: (39-40) 214-0203
Fax: (39-40) 327-307
E-mail: carrion@tango.ogs.trieste.it

DEEP LITHOSPHERE AND UTILIZATION OF THE EARTH'S INTERIOR címmel nemzetközi konferenciát szervez az Ukrán Állami Geológiai és Ásványi nyersanyag Bizottság (Goszkomgeologya) és az Orosz Szövetségi Geológiai és Ásványi nyersanyag Bizottság (Roszkomnedra) Kijevben 1996 májusában. A regisztrációs költség 300 USD. A konferencia hivatalos nyelve az ukrán, az orosz és az angol. Kérdésekkel az alábbi helyre lehet fordulni:

Mrs. L. KUSHINA
Geoprognoz Geological Company
8 P. Orlik st.
252024 KIEV, UKRAINE
Telefon: (380-44) 293-5756 vagy 293-0315
Fax: (380-44) 293-1141



Az EGS 21. közgyűlését 1996. május 6-10. között rendezik meg Hollandiában, Hágában. Érdeklődni lehet az alábbi címen:

EGS Office
Postfach 49
Max-Planck-Str. 1

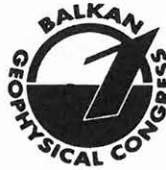
37189 Katlenburg-Lindau, DEUTSCHLAND

Tel.: (49) 5556-1440

Fax: (49) 5556-4709

Internet: EGS@LINAX1.DNET.GWDG.DE

(Az 1997-es naptárba pedig bejegyezhető, hogy a 22. közgyűlés Bécsben lesz 1997. április 21-25. között.)



Első kongresszusára készül a Balkán Geofizikai Társaság. A kongresszust Athénben, a Zappeion Konferencia központban rendezik meg 1996. szeptember 23-27. között. Szóbeli és poszter előadásokat várnak a földtudományok minden területéről. Rezervoár geofizika címmel workshopot rendeznek, műszaki kiállításra is sor kerül. A regisztrációs költség nem tagoknak 200 USD. Részletesebb információ, ill. 2. körlevél az alábbi címen kérhető:

Congress Secretariat
Erasmus Horizon Ltd
34, Vass. Georgiou B' Street
116 36 Athens, GREECE
Tel.: (30 1) 725 7531, (30 1) 725 7693-5
Fax: (30 1) 725 7532

Tóth Lajos